

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Textus sequentiarum cum lucule[n]tissima tam
sententiaru[m] q[uam] vocabuloru[m] interpretatione
scripture autoritatib[us] alioru[m]q[ue] exemplis
creberrimis roborata**

Colonie, 1506

VD16 T 655

De sancto Petro

urn:nbn:de:hbz:466:1-30585

De sanctis Petro et Paulo.

Præterito. S; vellus transsumit hic p humilitate. S; associj pponit ab ad
z socius mutado d in s. z est scde declinatōis.

p Etre summe christi pastor et paula gentium doctor. Ec-
clesiam vestris doctrinis illuminatam. Per circulum ter-
re precatus adiunget vester

Hic auctor pñr fm ordinē festoz describit sequentiā de scis aplis Pe-
tro z Paulo. Et diuidit ista sequentiā pñcipalr in duas pres. In pma pre
declarat diuersa miracula p beatos aplos facta. In scda introducit passi-
onē eorundē. scda ibi (Postremo victis zc.) Prima ps adhuc diuidit in
tres ptes. Primo pmedat beatos aplos de fructuosa p̄dicatōe. Scdo
ostēdit retributōes p hmoi p̄dicatōe Tercio pmedat eos ex miraculosa
p̄tutū opatōe. scda ibi. Nā dñs. tertia ibi. Dare planta. Dicit pmo sic.
O (petre summe pastor christi. z o Paule doctor gentium. vester p̄catus)
id ē vestra oratio (adiunget). s. erga deū (ecclesiam). i. p̄gagationē fidelium
(illuminatā. vestris doctrinis). i. p̄dicatōibz (p circulū). i. circulū (terre).

¶ Notādū q Petrus summus pastor dz. qz sibi date fuerūt clauēs reg-
ni celoz pñcipaliter inq̄stū erat alioz capitaneus. Itē brūs Paulus dz
doctor gentiū. iuxta illud Esa. Posui te in lucē gentiū vt sis salus illis vsqz
ad extremū terre. Vñ cū psequutus ēēt christū in tpe sue p̄uersionis misit
dñs ad eū ananiā dicēs. Surge z vade in vicū q vocat rectus z quere in
domo iude saulū. qm vas electōis ē mibi iste. vt portet nomē meū coram
gentibz. Et ideo scrūs Paulus singulariter dz doctor gentiū. vñ etiā dz ad
Gala. ij. Eū vidissent q creditū ē mibi euangelii p̄putij. id ē officiū apo-
stolatus ad p̄dicandū gentibz sicut z petro circūcisionis Qui em opatus ē
petro in apostolatum circūcisionis opatus ē mibi inter gentes. Et cum co-
gnouissent gratiam q data est mibi dextrās dederunt mibi. z barnabe vt
nos inter gētes. supple p̄dicaremus.

¶ Itē nota sanctus Paulus interpretat quasi os tube. Vñ tpe de seipso
dixit. Plus omnibus laboraui. Scdo interpretat charitas victoriosa. qā
ip̄e dixit. Quis infirmat z ego nō infirmor. Tercio interpretat cōuersio mi-
raculosa. vñ in ista sequentiā. dixit dñs ex basan. dz Saulū vt strauit pau-
lū z statuit. Quarto interpretat manus oposa. qz legit q p vnā partē dñs
p̄dicationi insistebat. z alia pre ad victū acquirēdū laboribus se instruit
Quinto interpretat qsi p̄replatio diuinor. qz rapr fuit in tertiu celū. Sex-
to interpretat humilitas p̄tiosa. vñ de seipso dz. Ego minim⁹ apostolor. qz
ecclesiam dei vltra modū p̄secut⁹ sum ¶ Pro terranis nota. p̄cat⁹ ē nos
mē q̄rte declinatōis. a p̄bo p̄cor aris S; ecclesia dz ab er qd ē lis. z eleos
gloria. qsi gloriās in lite. id ē tribulatōe. vñ dz ab en quod ē in z cleos glia
qz in hoc mūdo sumus in tpe gratie z glorie. S; illuminata ē participiuz
de cōposita figure a p̄bo illuminor

Nam dominus petre celoz tibi clauēs dono dedit. Armigēz be-
niamyn christus te scit suū vasqz electum

Hic autor ostendit retributōem muneris p labore p̄dicatōis Et p̄mo ponit retributōes sc̄i petri. sc̄o sc̄i pauli di. (Nā) p q̄. o (petre domini? dedit tibi clauēs celoz) sc̄z p̄tē soluendi z ligādi (dono). i. p dono Et o (beniamyn). i. o paule (x̄ps sc̄it te armiger). i. gerentē sua arma z nomē (q̄) p et (sc̄it te) esse (suū vas electū) q̄ de ip̄o dñs dixit Ananie vas electiōis ē mihi iste vt portet nomē meū corā cūctis gētibz ¶ Notādū p̄mo circa p̄mum mēbzū sentētie q̄ sanctus Petrus sortit plurima noia. Quis mo d̄z petrus a petre firmitate. q̄ firmus fuit in fide sicut petra Cum em̄ dñs interrogauit p fide Philipe. quē dicunt homines esse filium hominis. Aliqui dixerūt Ioannē baptistam. aliqui hieremiā vel vnū ex p̄phetis Sed br̄s petrus respōdit Tu es x̄ps fili⁹ dei viui. z post multas cōmendatōes p retributōe date sūnt sibi clauēs regni celoz. q̄ dictū est sibi. Quicūq̄ ligaueris sup terram erit ligatū z in celis zc. ¶ Secundo vocat. simon. quasi obedies. q̄ obedies fuit x̄po quādo eū vocauit ¶ Tercio vocat bariona. quasi filius colūbe ppter simplicitatē ei⁹ ¶ Quarto vocat cephas. qd̄ interpretat caput latine. q̄ fuit p̄nceps oim ap̄loz z caput xp̄ias nitatis ¶ Secdo nota. autor vocat sanctū Paulū beniamyn. q̄ ip̄e fuit de tribu beniamyn. vt p se attestat in epistola dicēs Ego sum de tribu beniamyn z minimus ap̄stoloz. z nō sum dignus vocari ap̄ls Item ex alio vocat beniamyn. q̄ legit in Gen. xli. quādo Jacob patriarcha benediceret filiis suis. vt cū venisset ad beniamyn dixit. Lupus rapax mane comederet predam. vt vespere diuideret spolia. hec aut̄ p̄phetia cōpleta est in br̄o Paulo q̄ mane. i. ante cōuersionē comederet predam. i. p̄sequebat xp̄ia nos. Sed vespere. id ē post cōuersionē. diuisit spolia. id ē fidem catholice tam populis predicabat ip̄os informando. z ergo vocat beniamyn. id est armiger christi in ope p̄dicatōis. ¶ Tercio nota. sanctus Petrus habet tria nomina. sc̄z Simon Petrus z Cephas. que nomina non re s̄z voce sunt diuersa. Unde Simon est hebraicū Cephas est grecum Petrus vero latinū. hec autē tria nomina habet se p̄m diuersa idiomata. ad designandū q̄ diuersoꝝ ap̄stolorum futurus pastor esset. Unde simon interpretatur obedies Petrus agnoscens Cephas vero interpretatur firmetas vel caput. quia sanctus Petrus fuit obedies in p̄ceptis. agnoscēs in credēdo. firmus in p̄dicando seu in aduersis. Vel sic fuit obedies deo patri. vnde in actibz ap̄stoloz Oportz magis obedire deo q̄ hominibus. Agnoscēs fuit deitātē z filiū dei quādo dixit. Tu es christus filius dei viui. Etiam fuit firmatus a spiritus sancto. vnde ps. Verbo dei celi firmati sunt. celi id est ap̄stoli

Pro ista nota. clauis ē nomē fei gñis. z d̄z a p̄bo cleo es qd̄ in vna fca/ tione fcaz referare vel aperire. S̄z armiger ē nomē mascu. gñis p̄positum ex duobz corruptis. sc̄a noīe arma armoz z a p̄bo gero. S̄z beniamyn ē p̄p̄iū nomē viri in declinabile S̄z electū. vt h̄ic ponit ē nomē ad electiū deriuatū a p̄bo eligo

Mare planta te petre christus cōculcare tue dedit charitati Umbram tui corporis infirmis debilibz fecit medicinam

Hic autor cōmendat sc̄os ap̄los ex miraculosa virtutum operatione

l ij

De sanctis Pet. et Pau. aplis.

Et diuiditur in duas partes In pma commendat scilicet Petrum In secunda commendat scilicet paulum. ibi doctilologos. dicens (O sancte petre. christus dedit tue charitati) id est dilectioni (te cōculcare) id est suppedicare (mare planta) id est pede. et scilicet christus (fecit ymbram tui corporis) id est proce-
dente de tuo corpore (medicinā infirmis) id est languidīs (q̄) .i. et (debi-
libus) ¶ Notandū. auctor commendat beatos aplos. et primo beatorum
Petri duplici virtute. vt pz in littera. Circa primam est sciendū. cū disci-
puli essent in mari piscantes. tunc Joānes vidit Iesum stantem in litore
maris et dixit Petro. dñs est. et cū Petrus vidisset dñm dixit. dñe si tu es
iute me venire ad te sup aquas. et continue Petrus misit se in mare et am-
bulauit sup aquas siccis pedibz. et cū dubitasset statim cepit submergi. et
sic xps reprehendit Petrum dicens O modice fidei cur dubitasti. et hoc ha-
betur Joā. xx. hoc tangit p̄mus versus huius sequentie. Circa scdam p̄mu-
tem est sciendū. legit in actibz aploz. ca. vi. q̄ tanta erat virtus apostolo-
rū vt ex ymbra eoz sanarent infirmi in lectulis eoz. et hoc virtute spūs san-
cti et ppter p̄rogatiuā dignitatis illud sancto Petro est collatū p̄ ceteris
vtdi ibidē Veniente petro saltē ymbra illius obumbraret quēq̄ illorum
Pro quo vltius nota. Quis auctor posuit plures virtutes miraculosas
sancti petri. tamē multis alijs virtutibz est decoratus. vnde dicit Chrysostomus.
Hic super mare ambulauit. et a domino clauēs regni celoz accepit. et sta-
therā in ore piscis inuenit. etia milia hoīm in vna p̄dicatōe conuertit. ana-
nie mortem p̄dixit. puellaz suscitauit. Cornelium baptizauit. paralyticum
curauit. ymbra sui corporis infirmos curauit. in domini transfiguratiōe
electus est. ab herode in carcerabatur. ab angelo liberabatur In dumentuz
eius fuit tunica cū palleo. et nil aliud req̄siuit. ecce quantis virtutibz coru-
scat ap̄lus gloriosus. Refert beatus Clemens de vita ipsius q̄ semper su-
darium portabat quo fluētes lachrymas tergebat. et quando memor erat
dulcis allocutionis et diuine p̄sentie p̄ nimio amore lachrymas cōtinere
nō poterat. Item sciendū legitur q̄ quadam vice dum petrus duos disci-
pulos ad p̄dicandū misisset. s. Seruatū et Marcianum. et dum p̄x die
tas fuissent sanctus Seruatiū defunctus est Marcianus vero ad be-
atū Petrum rediens qd sibi accidit intimauit. cui beatus Petrus dedit ba-
culū suū p̄cipiens vt sociū suū baculo tangeret. qd cū fecisset. ille q̄ xl. di-
ebz mortuus fuerat viuus surrexit Et tpe erat in hierl̄m qdam magnus
noīe simon. q̄ se primam veritatē seu virtutē dicebat et dixit. adorabor vt
deus. q̄ ego sum sermo dei. ego speciosus. ego paracletus. ego omnipotēs
vnde dicit beatus Dionysius. q̄ ipse fecit lapides ridere et cantare Etiam fuit
potens p̄ aerem volare nouas arbores facere. lapides in panem mutare
et in igne sine lesione durare. volēs disputare cum beato Petro et ostende-
re q̄ ipse esset deus Staturo die venit Petrus ad locū certaminis et astā-
tibz dixit. Pax vobis fratres qui veritatē diligitis Cui simon. tua pace
opus nō habem⁹. Cui petrus ait. cur tūc audire pacē. vbi cū pax ibi
veritas. Simon dixit. nihil ē qd dicas. ego ostēdā deitatis potētiāz repēta
adorabis. q̄ ego sum p̄ma virt⁹ oīa potēs facere. Contra hunc Petrus
disputauit et oīa maleficia ei⁹ detexit. Vides autē simon q̄ scō petro resis-
tere nō posset romā prexit. vt ibi tanq̄ de⁹ adoraret. qd. p̄cipies te. petr⁹

Folium lxiii.

ipm sequebat et ibide p̄dicationibz suis multos hoies ad fidē conuertit. et p̄sertim q̄rtuor p̄cubinas p̄fecti agrippe ad fidē p̄uertit. Un̄ p̄fect? cōmōtus occasione q̄rebat p̄tra petrū. dehinc dñs apparuit petro dices. simon et nero te p̄dere cogitant ne timeas. q̄ ego tecū sum et eruā te. Simon at̄ amabat a nerone. q̄ fili? vite et salutis custos putabat. Tandē simon fecit se iactitare q̄ posset mortuos suscitare. et accidit q̄ qdā iuuenis moriebat̄ vocatis aut̄ petro et paulo et simone. h̄c sniam p̄firmauerūt q̄ iste occide ret̄ q̄ mortuū suscitare nō posset. Simon dñm sup̄ mortuos incāratōes faceret visus ē defunct? caput mouere. et sic hoies clamauerūt petrū laps dare. Petrus aut̄ ipetraro silentio dixit. si uiuat defunctus surgat et ambulet et loquat̄ alioq̄n sciat̄is phantasma eē. et dixit. sepef simon a lecto. et p̄uſer immobilis p̄māſit. Petrus aut̄ stans a longe dixit. adolescens in nomine iesu xpi nazareni crucifigi surge. q̄ statim surrexit et ambulauit. Cūq̄ populus simonem magū uellet lapidare Petrus dixit. satis est illi ad penā q̄ cognoscit se esse superatū in artibz suis magicis. magister em̄ noster docuit nos pro malo bonū reddere.

Pro terminis nota. P̄culco as are ē p̄bū trāſitū p̄positū a con et calco mutādo a in u. q̄d viteri? d̄r a noie calx cis. q̄d fecit p̄e pedis posteriorem.

Doctilogos philosophos te paulē christ? dat vincere sua voce.

Multiplices victorias tu paulē christo per populos acquisisti.

Hic au. p̄medat̄ leatū Paulū di. (p̄aule xps dat). i. p̄cedit (te vincere p̄hos doctilogos). i. p̄bis suis doctrinātes (sua voce). i. ḡra sp̄ſſici. Et o (p̄aule tu acquisisti). i. acquisisti (xpo multiplices victorias p̄ p̄los). i. quos tua p̄dicatione ad fidē cōuertisti. ¶ Notādū. legi in actibz apostolorz q̄ br̄s paul? q̄n venit athenis intrauit areopagū. i. locū ubi viguit studiū phie et hoc sub Dionysio. ubi incepit disputare de resurrectione mortuoz et p̄hos et magistros deuicit. q̄ in p̄ſentia h̄c m̄ miraculosa operatione iuuenem mortuū suscitauit. et ille est intellectus p̄mi versus. Sed materia sc̄di p̄ſus stat in hoc q̄ q̄n sc̄tus Paulus in specie peregrini romā venit acquisit multiplices victorias ip̄oz populoz. Nero aut̄ nondū erat imperio cōfirmatus. et sic etiam audiens q̄ de lege iudeoz et fide christiaſnozum inter paulū et iudeos questio habebat non curauit. et sic paulus q̄ volebat libere ibat et p̄dicabat. Quadā aut̄ die fama veniente inter iudeos q̄ sc̄tus paul? p̄dicaret. qdā iuuenis p̄ncerna regis neronis. vt Paulum cōmodius audiret fenestrā ascendens ubi incipiens dormire cecidit et exp̄rauit. de cui? morte nero multū doluit quē sanct? paulus resuscitauit. et ip̄e resuscitauit tantā dixit potentiā virtutē et veritatē de deo q̄ rex nero multū cōmōtus iussit sanctū Paulū det̄ficari. et post decollatōnem caput ip̄ius trina vice resiliens clamauit. O iesu xpe miserere mei de cui? corpore vnda et lac vsq̄ ad vestimentū militis exiuit. et postea sanguis effluxit et vbiq̄ caput saltauit fons aquaz emanauit. qui hodierna die multis infirmis prestat iuuamen. ¶ Itē sciendū sc̄tus Dionys? d̄r de inuentōne capitis sancti pauli. q̄ qdā pastor inuenit caput sc̄ti pauli in campo et ip̄m iuxta ouile posuit ubi singulis noctibz ineffabiliter candeſce luce

De sanctis Petro et Paulo

bant. qđ cū ipse episcopo et alijs fidelibz enūciaffer. dixerūt vere hoc est caput scđ pauli. Egressus autē episcopus cū alijs fidelibz caput cū magna solentate attulerūt. et illud pūgi corpori tentabant. Tūc dixit qđā patriarcha. scimus qm̄ multi fideles sunt occisi et capita eorū dispa sunt. et ergo dubiū est an sit caput scđ pauli. Cui episcopus dixit. Ponam⁹ ad pedes corpis orando ad dñm. vt si caput suū est puerat corp⁹ et capiti iūgar. qđ cū oibz placuisset. et illis in oratōibz pseuerantibz corpus se vertit in loco et suo capiti se iunxit. et sic omnes deū benedixerunt. qz hoc esse caput sancti Pauli veraciter cognouerūt.

¶ Pro terminis nota. doctilog⁹ et doctiloquus idē fiant. et sunt noia adiectiua. et dī aliqđ referens doctrinā. et pponit a noie doct⁹ ti. et logos sermo. s; doctiloquus dī a doct⁹ et loquor eris. S; pbs dī a philos grece idē ē amor latine. et sophos sapiētia quasi amator sapiētie.

Postremo victis oibz barbaris. Ad arcē summi pgitis culminis.

Germanos discordes sub iugo christi pacatos iam coacturi

Hic iā psequēter auctor ptractat materiā passionis brōz aplōz petri et pauli dicēs. O petre et paulē vos (pgitis). i. cū gaudio ascenditis (ad arcem). i. celsitudinē (summi culminis). i. celi (victis). i. superis. s. p sanctas pdicatōem vestrā (oibz barbaris). i. infidelibz a fide alienis (coacturi). i. est pgregaturi (germanos). i. fratres. s. iudeos et gētiles (discordes). i. in fide (iam pacatos). i. reconciliatos (sub iugo). i. fide (christi).

Ibi neronis feritas principis apostolorū prelijs plurimis victores diuerse te petre et paulē addixerat pene mortis. Te crux associat. te vero gladius cruentus mittit christo

O petre et paulē. vos exītes (victores aplōz). i. excellētes alios aplōs (plurimis pñijs). i. p multa pñia pdicatōis et passionis (feritas). i. crudelitas (neronis pñipis). i. impatoris romani (addixerat). i. adiudicauerat (ibi) s; in vīte romana (te petre et paulē pene mortis) vñ o petre (crux associat te xpo. vero) p s; (gladius cruentus). i. sanguinolētus (mittit te) s; paulū xpo. Notādū pmo de passione scđ pauli iā dictū ē. videamus g de passione petri. vñ legīt vt dī lē. Hiero. q qđā die simon mag⁹ excellas turrim ascendit et inde se deiciēs cepit volare p aera. q picipēs brūs petr⁹ adiurauit āgelos sathane q p aera ferebāt eū vt eū dimitterēt. q dimissus cecidit et fracto collo expirauit. Qđ audiēs nero multū doluit et petrū perdere cogitauit. et postea brūs petrus a ministris neronis apprehēsus et pfecto agippe pñitabat et iussus ē crucifigi. Petr⁹ at cū vidisset crucem aīr. O crux caput meū in terrā dī declinari et pedes ad celū debēt erigi. qz nō suz dign⁹ in cruce eē vt dñs meus. et g dixit. capite deorsum et pedibz sursum me crucifigite. Tūc illi crucē pterūt pedes sursum caput autē deorsum posuerūt. tūc petr⁹ de cruce. O crux dīa martyrisari optauī s; rectus crucifigi nō ysurpauī. tūc petr⁹ grās agēs deo emisit spm̄. Itē sciendū q ab